

DOMOVINA

Štampa vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se ispoljijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 50 kr., za četr leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Pomagajmo si sami.

IV.

Kakor smo povdarjali v zadnjih številkah našega lista, obstoji bogastvo vsacega naroda v kmetijstvu, obrtu, trgovini in industriji.

Obdelovali smo že tudi v posameznem obrtu in trgovino.

Danes imamo namen spregovoriti nekoliko o industriji.

Ako razmotrivamo zgodovino posameznih narodov, prepričamo se, da cvete najprvo pri vsakem narodu kmetijstvo. Ko se je to že precej povzdignilo, pride na vrsto obrt in pa trgovina. S pomočjo obrta in trgovine spečavajo se dobro pridelki dotičnih dežel in kapital naroda narašča. Kjer pa je kapital tam je tudi podvzetnost. — Bogataš je pogumen, poskusi to in ono, saj ima, da plača, ako mu kaj spodnese — kdor pa je pogumen in začne, dosegel je že polovico svojega namena.

Angleži so bili prvi in so še danes najumnejši kmetovalci. — Razumnost, katero so zadobili oziroma razvili pri kmetijstvu, vporabili so in poprijeli se obrta. Napredovali so, spečavali svoje izdelke s pomočjo trgovine po vsem svetu, pridobili si milijarde in so obogateli. S tem bogastvom se vendar niso še zadovoljili, niso se omehkuzili, temveč delali so naprej, seveda toliko lažje, kolikor večji kapital so imeli. Začeli so obrt v večjem, zidali so tovarne in počeli tiste izdelke, s pomočjo katerih so dosegli prvo bogastvo, izdelovati v večjem Rastle so, kakor gobe črez noč, razne tovarne in z njimi je rastle število delavcev. — Pa čim več je bilo tovarn in delavcev, temveč je bilo tudi izdelkov, toliko večja je bila konkurenca. — Čim večja pak je bila konkurenca, toliko bolj morali so si podjetniki beliti glavo, kako bi na

cenejši način, pa več in boljnih izdelkov pridobivali.

Poskušali so, in to njim ni bilo težko, ko so imeli obilo denarja, delali so in si pri tem bistrili um, dosegli pri teh skušnjah velik razum in veliko spretnost, povzdignili svoja podjetja tako, da so slednjič postali svetovno znani in si pridobili ime „vladary sveta“.

Obrt v večjem ali industrija povzdignila je toraj Angleže do te visoke stopinje. — Ako pomislimo, da je Angleže tako povzdignila industrija, s katero so oni prav za prav začeli in so morali stoprv najti posamezna načela, po katerih so delovali, da so industrijo razvili, uviditi moramo, da je narodom, katerim ni potreba šele poskušati, iskati posameznih načel, veliko lažje s pomočjo industrije povzdigniti se in obogateti.

Pa dasi nam zgodovina tako lepe vzglede podaja, smo mi Slovenci, kar se industrije tiče, dosedaj tako mrtvi bili, kakor da bi bila res naša dežela s devetimi kmečkimi zidi obdana. Ko so vsi posamezni narodi počeli s pomočjo industrije že davno bogateti, mi Slovenci še nikake industrije nimamo, dasi morda v celi Evropi ni bolj prikladnih krajev za industrijo, kakor so ravno slovenske dežele.

Naši tujci, nestrpni Nemci, zatirali so nas in gospodovali nad nami. — Vedli so dobro, da bo njihovo gospodstvo toli časa obstalo, dokler bodo nas siliti mogli, pečati se le s kmetijstvom. — Da pa so svoj namen dosegli, trobili so v svoji prebrisanosti in še neprenehoma trobijo, da so naše dežele agrarne dežele, in da niso za kaj drugega sposobne. V svoji kratkovidnosti smo njim verjeli sicer, dokler se nam niso počele odpirati oči, da je to laž, katero so si izmislili, da so nas toliko lažje varali in odvrčevali od tistih podjetij, s katerimi bi bili mi

že davno odstranili revščino in s kapitalom v roci njim stopili nasproti.

Če je katera dežela na sveti pripravna za industrijo, pripravne so slovenske pokrajine.

Kamor koli pogledamo, vidimo, da stoji hribček pri hribčku. Svetovna skušnja nas uči, da hribovje ni prazno in da hrani kopice bogastva v sebi. — Pa, dasi nas to skušnja uči, se ne poprimemo, pustimo mirno ležati vse te zaklade, dokler ne pridejo počasi tujci in ne počno odnašati teh zakladov v tujino, kjer se prav za prav spletajo iz domačih tvarin biči, s katerim nas tepejo in nas bodo še tepli.

Da so v naših pokrajinah zakopani še mnogi zakladi, o temu ni dvoma.

Zraven teh zakladov pa imamo še tako pripravi svet za pripravlanje in izdelovanje teh zakladov, kakor malo katera druga dežela.

Ako zasledujemo tek naših rek, kakor Save, Savinje, Soče, Krke itd. in ako opazujemo tik teh močnih voda ležeči svet in se poučimo, kako imenitni naravni padci ali slapovi se v teh rekah nahajajo, pripoznati moramo, da je naš svet za tovarno kakor nalašč ustvarjen in da nam je že narava sama vse potrebne moči preskrbela in nas le čaka poprijeti se in začeti vporabljeni te naravne darove.

Marsikdo bo ugovarjal ter se skliceval na to, da je že marsikdo pričel brskati po zemlji, poskusil z industrijo, pa da je vsakdo le propal. Ne bomo mu oporekali. Res je, da se je že marsikdo nadelal in propal pri taci in jednaci podjetij, toda mi se moramo vprašati, zakaj da je že marsikdo propadel.

Vzroki te nevspešnosti bili so: pomanjkanje praktične izvežbanosti, pomanjkanje potrebne učenosti za to in pa premajhen kapital.

Ni dovolj, da se počne tu i tam malo kopati po zemlji, treba je truda in potrpežljivosti,

LISTEK.

Teharski plemiči.

(Dalje)

Vedoč, da je Viljem v hiši, poklicali so očeta, da se prepriča o resnici njihove trditve. Oče ukaže fantom, naj stražijo vsa okna in vrata, da bi jim ne ušel mestni gospodič. Ko pa Viljem izprevidi nevarnost, reče sodniku: „Ne srdi se, jaz nisem imel nobenih slabih namenov s tvojo hčerko“. Na to pa potegne meč iz nožnice in zapreti fantom: „Kdor se mi približa, glavo mu razcepim. Vedite, jaz sem sin vašega gospoda, grofa Urha I. Celjskega.“ Potem je Vilhelm zahteval prisego od vseh navzočih, da ne povedo ne besedice o tem njegovemu očetu ter jim obljubil, da jih kraljevo poplača, ko pride na prestol svojega očeta. Vsi so prisegli.

Viljem je prišel v daljno vzgojo na poljski dvor h kralju Kazimiru. Urh I. je umrl 1368. Viljem se je oženil z Elizabeto, hčerjo grofa Majahardta VII. Goriškega (1873). V drugi zakon je vzel Ano, hčer poljskega kralja Kazimira. Ko je Viljem podedoval pokrajine svojega očeta spomnili so ga Teharjani nesrečne, lepe hčere vaškega sodnika, ki je umrla pri porodu z novo-

rojencem vred in spomnili so ga nekdanje njegove obljube. Viljem pa je spolnil svojo obljubo s tem, da jim je podelil okoli 600 plugov gozda pod Marijino cerkvijo v Svetini in mnogo ravnine. (Histor. G. R. Kalchberg). Grof Viljem je umrl 1393 v 30. letu svoje starosti. — Drugo enako dogodbo je doživel v Teharjih Urh II, 50 ali 56 let pozneje, o kateri dogodbi pripoveduje podrobneje knjižica „Mlinarjev Janez“.

Vse te pravljice seveda nimajo pristne vrednosti.

Vse drugače pa je z listino (takozvani Willebrief 25. maja 1537), s katero Ferdinand, cesar rimski, kralj češki, ogerski, infant španski, vojvoda avstrijski, štajerski, koroški itd., prizna Teharjane kot plemiče ter jim potrjuje in obnavlja svoboščine in predpravice, ktere jim je, kakor gre pravljica, podelil Friderik II.

To se je zgodilo 79 let potem, ko je izmrl rod grofov Celjskih.

Ta listina ovrže že sama na sebi trditev, da ne bi ravno Celjski grofi poplemenitili Teharjanov.

Izvirnik te listine (diplome) se je izgubil Teharjanom še le v našem stoletju, najbrž leta 1849, ko so se zemljiške in sirotinske knjige oddale c. kr. okrajnemu sodišču v Celji. Drugo-

pis hrani deželni arhiv. V posnetku te listine (Orožen III. V. str. 328 in ravnitako glavni urbar teharske plemščine), prizna in potrjuje nadvojvoda Karol „po božji milosti vojvoda avstrijski, burgunski, brabantki, štajerski, kranjski, koroški itd. grof svete rimske države,“ vse svoboščine, predpravice itd., ktere je potrdil in ponovil rajnki cesar Ferdinand z listino dne 25. vel. travna 1537. Ta listina se navaja od besede do besede. V njej so tudi davki navedeni, katere so morali posestniki od svojih zemljišč dajati plemičem. Ta urbar je 32 let po izdaji Ferdinandove listine potrjen. (II. arh. Gradec).

Iz vseh dosedaj navedenih dokazov bo ljubljanski „Wochenblatt“ in celjska „Deutsche Wacht“ pač lahko posnela, da nima snov spevoigre „Teharski plemiči“ samo pravljice za svojo podlago, ampak zgodovinska dejstva.

Vredno je spomniti, da so bili Teharski plemiči na svoje plemstvo neizmerno ponosni.

Celih 300 let, to je do časov Marije Terezije niso dopustili, da bi se kak fant iz sosednjih krajev priženil v Teharje. Teharski fantje pa so bili tudi do nove vojaške postave (Conskriptni Edikt 1777) kot plemiči prosti vojaščine. O svečanostih vršečih se pri svečani podelitvi plem-

treba vstrajnosti in velicega kapitala, pred vsem pa potrební razum in učenost.

Kakor povsod, potrebna je tudi v tej stroki v prvi vrsti šola.

Kakor pri obrtu in pri trgovini, potrebno je nam v prvi vrsti skrbeti za naraščaj strokovnjakov, ki stvar dobro razume.

Kar je za obrt obrtna šola, za trgovino trgovinska šola in akademija, to je za industrijo najprvo sevè realka, potem tehnika in montanistika.

Za te poslednje šole so se dosedaj Slovenci malo brigali. — Gimnazije so v primerji trikrat in štirikrat bolje obiskane! Pa zakaj? Ker iz gimnazije ljudstvo pričakuje, duhovnike, sodnike, doktorje, sploh „gospode!“ Saj, — po mnenji našega ljudstva — menda drugih gospodov ni! Slovenske realke še nimamo in dokler se bodo slovenski starši za to šolo tako malo brigali, kakor se dosedaj, nam še v sanjah ni misliti na to. — Že vzdnič smo rekli, da je Bog vse stanove ustvaril zato pa tudi razne talente poudaril.

Koliko mladeničev mora vsled sile svojih starišev zdihovati pri latinskih in grških knjigah, ter si vbijati v glavo stvari, do katerih nima naravnega nagona, ne veselja, — sploh — ne talenta. Seveda s pridnostjo in vstrajnostjo tudi taki mladenči prerinejo in zvrše srednje šole, pa vendar niso dosegli pri vsi svoji pridnosti istega vspeha, kakor bi ga bili morda na realki. — Moderni jeziki, fizika, risanje itd. bi bili morda tega ali onega vse drugače navdušili, kakor stara grščina, in bolje podkovani dečki stopili bi bili — mej svet. Zatoraj stariši, pozor! Premislite dobro, v kateri zavod pošljete fantiča, in pazite da izpoznate pri otroku že, do katere stvari ima večji naravni nagon. — In če seveda tega spoznate, potreba je poskušati praktično. — Bili so že slučajji, ko je mladenič dve leti trgjal hlače v prvem gimnazijalnem razredu, v drugem razredu zopet padel, šel v realko, bil najodličnejši dijak. — Študije so različne, in različni talenti človeški. Glejmo, da pravo skupaj družimo. — To je tudi naša dolžnost tudi zaradi tega, da ne silimo in mučimo otrok s takim učenjem, do katerega nima poklica in mu preprečimo in odtegnemo one, do katerih ima poklic in veselje.

Kedar se bodo naši straiši tudi teh dolžnosti zavedli, popolnile se bodo tudi realke in tehnike s slovenskimi mladeniči in potem smemo šele upati na zboljšanje naše industrije.

Učene, za to sposobne, praktične možake moramo si najprvo preskrbeti, denar spravimo na isti način lahko skupaj, kakor smo omenili pri obrtu in pri trgovini.

Res je, da bode še dokaj vode preteklo, predno se pomnoži število tehnikov, montanistov Slovencev, marsikatero tovarno bodo še tuji postavili prej, toda to naj nas ne straši, začnimo! — Dobra volja in pa začetek, pravijo, je

že polovica doseženega namena! Podpirajmo tudi učence v realki in pa tehnike, pošiljajmo več sinov v te zavode! — Poprimimo se tehnike in montanistike! Porabimo zase potem obile zaklade, ki ležijo v našem hribovju, porabimo naravne vodene moči, s katerimi na lahek način iz zemlje izkopane zaklade obdelujemo, porabimo pridnost in spretnost rok slovenskih delavcev zase in storimo potrebno, da nas ne prehitijo povsod tuji — Nemci, pohlepni Židi, ki ne bojo pobrali samo sunetane, temveč posrkali celo še sirotko, nam ne odnesli samo naše zaklade, ampak tudi izsesali popolnoma moči naših pridnih delavcev.

Da so naše pokrajine res le sposobne za industrijo, nam kaže že to, da se vsako leto množijo tovarne.

Samo v Savinjski dolini naselili so se letos štirje Židje ter postavili svoje tovarne. Eden izdeloval bode zemeljske barve; drugi pripravljaj bode kalcit, to je tvarino, ki jo rabijo za milo ali žajfo; tretji izdeloval bode aluminium in četrta grafit, katerega bo izvažal celo daleč proč na Angleško, od koder bomo dobivali drage svinčnike, kakor jih že tudi sedaj dobivamo.

Tukaj kopajo slovenske roke, slovenski grafit iz katerega bodo delali Angleži dobre svinčnike, prodajali jih nam nazaj za visoke cene in na lahek način pridobivali lepe tisočake, kateri bi ostali prav lahko tukaj doma, da imamo svoje tovarne. — Ne bi bilo bolje, da bogatimo sebe, reveže, kakor pa vže tako bogate Angleže? In takih primerov, našteji vam bi lahko na stotine!

Še je čas, da se nam odpro oči in da rešimo vsaj to, kar je nam še ostalo.

Politične megle.

Dvakrat zaporedoma bila je Budapešta, stolica ogerska, izbrana sprejeti tuja vladarja. Slučajno sta ta dva vladarja, vladarja onih narodov, ki za Hrvati največ trpe pod narodno nestrpnostjo Mažarov. A sprejeli so ju veličastno in niti od daleč niso dali spoznati svoje narodne mržnje proti Nemcem in Rumunom. Veliko je bilo to navdušenje pri obeh sprejemih in mi čestitamo Ogrom k njih politiki, ki obstoji v umetnosti: čutila svoja zaradi posledic, ali bolje rečeno zaradi dobička zakrivati.

Budapešta je bila v zadnjem času pozorišče velikih političnih dogodkov, kakor trdijo nam nasprotni časopisi, ki svoje veleizdajstvo skrivajo za krinko takoimenovane trozveze, češ: saj je Nemčija v zvezi z Avstrijo, se bomo pač smeli ogrevati zanjo — isto pravijo tudi prej lačni, ali sedaj avstrijskega kruha se preobjedli lahonski irredentovci na jugu.

Če nekoliko pomislimo, kakšni so bili govori pri dvornem obedu, prirejenem na čast nemškemu cesarju, imamo pač vzroka dovolj dvomiti nad tako imenovano trozvezo. Vsakdo,

ki trezno misli in trezno presoja politiko, mora priznati, da je mnogo več važnosti prilagati govorom ob navzočnosti rumunskega kralja, kakor onim za časa nemškega obiska.

Prazno je govorjenje, da s tem, ker nemški cesar ni besedice ni črhnil o trozvezi, ni nič povedanega, da se iz tega samega ne da nič sklepati, da je trozveza itak sama ob sebi umevna in s tem okrepljena. Izgovarjanje, da je napitnica nemškega cesarja veljala v prvi vrsti narodu ogerskemu je tudi publicca. Jasno kakor beli dan je, da so se razmere v trozvezi jako spremenile in je sedaj zavladało neko čudno stanje, katero je povzročila s svojimi intrigami le Nemčija.

Pomislimo nekoliko, kakšno politiko ima nemški cesar. On je vzgojen v duhu Bismarckovem. Bismarck, stari lisjak, ne vlada več, zato pa vlada njegov duh, ki obstoji v brezobzirnosti, kjer se gre za lastno korist — in to je vladanje Viljema II. Najprej je šel k Rusom klečeplazit za njihovo prijateljstvo, da bi jih uporabil proti Avstriji in morda tudi proti Franciji. Ko so mu tam roge pokazali in naprtili veliki koš prišel je na Ogersko, kjer so ga Ogrí nevajeni tacih sprejemov, z velikanskim navdušenjem sprejeli.

Tu ni omenjal trozveze ni jeden ne drugi vladar, padli so samo besedici: „Gleichartigkeit der Gesinnungen“, in še to ne gledé trozveze, nego gledé razmerja med Avstrijo in Nemčijo. Tu pač vidimo, da je Viljem II. začel Italijo v stran potiskati, kakor je tudi potem v Hamburgu ob sprejemu laškega kralja isti Viljem II. Avstrijo v kot mašil. In nam stopajo živo v spomin dogodki iz leta 1866., ko je sedaj trolasi — takrat vsemogočni Bismarck, Avstrijo znal zvito zaplesti v vojsko z Italijo, zato, da jo je potem sam mogel zdvojeno od druge strani zavratno napasti. To najbrže poskuša po opičje napraviti i Viljem. Zato pač treba pri tem prijateljstvu od naše strani velike opreznosti.

Kedaj pač pride čas, da se Avstrija otrese svoje odvisnosti od Nemčije? Jedna najnezaneslivejših držav, kar se tiče notranje in zunanje politike je Nemčija; ona je tista, katera je Avstrijo prisilila leta 1866. prisila k tako žalostnem miru — in vendar Avstrija hodi z njo in za njo čez drn in strn. Na podoben način vodi za nos tudi Italijo. Avstrijo proti Rusom, Italijo proti Franciji. To je ono polutansko bitje, mož na dve strani, katerega hoče Avstrija tiščati z obema rokama. Kam pridemo na ta način.

Da Avstrija ne išče prijateljstva Nemčije iz prepričanja, da ima v njej za slučaj potrebe močno zaslombo in podporo, to je razvidno iz tega, ker Nemčija ni, ne na morju, ne na suhem niti od daleč toliko močna, kakor n. pr. Francija. Te zveze, te slabe zveze je krivo slepljenje od strani Nemčije in pa brezmejno sovraštvo do Slovanov od onih, ki imajo državne vajeti v rokah, ki nočejo na noben način približanja s kako drugo, morda slovansko državo, vže zaradi

skega diploma Teharjanom, pripoveduje podrobno knjižica „Mlinarjev Janez“.

V nedalnem času bode sledila spomenica o plemščini teharski kot gosposčini, o proustih in predpravica Teharjanov, o patrimonijalni sodnosti njihovega starešinstva, o sodnikih, prisednikih in senijorih, o njihovem posestvu in premnogih podložnikih v bližini in v oddaljenih krajih do odprave vseh gosposkih pravic 1848—1854. letu.

Teharje, svečana 1897.

J. Pečnak.

III.

Krajevna kronika teharskih plemičev.

V listu „Südsteirische Post“ z dne 18. svečana 1894, št. 14, sem zadostno ovrgel trditev, ljubljanekega „Wochenblatt“ in celjske „Deutsche Wacht“, češ, da Teharjanov niso plemenitili grofi Celjski. Zajedno pa sem obljubil, kolikor moči dokazati, ktere okoljščine so dovedle Teharjanom toliko časti.

Prvo delo je bilo mudno, vendar lahko ker se naslanja na pristne listine. Težaven pa je dokaz, kaj je napotilo grofe Celjske, da so plemenitili revne Teharjane, da so ravno njim poudarili gosposčinske pravice, svoboščine in pred-

pravice. Kajti vsakako so imeli grofi Celjski, ki so bili mogočni in velepremožni gospodje, tudi drugje dovolj zaslužnih prijateljev. In vendar ničesar ni znano o tem, da bi razun Teharjanov tudi koga drugega bili plemenitili. Tudi se do sedaj ni oglasil noben zgodovinar, ki bi zgodovinsko dognal, ktere posebne zasluge za grofe Celjske so rodile plemstvo Teharjanom.

Ni nam tedaj drugega, nego slediti ustnemu poročilu.

Kar nam pravite dogodbi, ktere sta baje doživela v Teharjih grof Viljem I. in grof Urh II., zadnji svojega rodú, ni povsem neverjetno. Da bi pa ti dogodki sami in prizanašanje teharskih fantov že premoglo grofe Celjske, podariti vsem vaščanom plemsko čast, je težko verjeti, tem težje, ker so bili vsi teharski posestniki fevdniki in podložniki grofov Celjskih. V daljni okolici celjski je bilo njihovih 124 gosposčin, ktere Han imenoma našteva. Grofi Celjski so bili bojevit zarod in se Teharjanov gotovo niso bali. Povodov teharskemu plemstvu je tedaj iskati vse drugje. V mali slovenski knjižici je čitati življenje grofov Celjskih, popisane so njih dobre in slabe lastnosti. Ta knjižica je gotovo posneta po knjigi, ktero je spisal v nemškem jeziku neki nadduhoven minorit.

Imel jo je neki lončar v sedanjih Kolodvorskih ulicah poleg gospoda Wambrechtsamerja. Ko sem v letih 1834—36 obiskoval celjske šole, sem bil tam domači učitelj in sem sam čital to knjižico. Dobro še se spominjam, kako je ta nadduhovnik opisal življenje in nehanje grofov Celjskih, njih dobre in slabe lastnosti, osobito grofa Hermana II. in osamosvojenega, pokneženega grofa Friderika II. Med drugim pripoveduje: kako je Friderik II. svojo prvo ženo Elizabeto, hčer hrvaškega velikaša Frankopana-Modruškega po 34letnem zakonu umoril v postelji, da bi se mogel oženiti z ljubljeno Veroniko Dazeniško. Friderik je živel z Veroniko samo pet let v skrivnem zakonu. Stari grof Herman II. se je maščeval nad njo ter jo dal leta 1427. v kopeli utopiti po svojih vitezi. Istotako nam pripoveduje do današnjega dne ustno poročilo. Seveda mladina o tem že ničesar več ne ve. Ta duhovnik popisuje tudi, kako so terjali Celjski grofi od trgovcev veliko vrednost prevažnega blaga, da so po takem poti silno obogateli, in da krasni spol nikjer ni bil varen pred njimi. Če jim izvoljenke niso sledile samovoljno, so jih siloma odvedli na svoja posestva, posebno na Teharje, kjer so imeli svoja streljšča.

tega ne, ker je slovanska, ali ker ni nemška oziroma mažarska.

Pri tej priliki moramo omenjati tudi krepke zaušnice, katero je cesar Viljem v svoji brezobzirnosti dal Slovanom. Pri svojem slavospevu na „viteški narod ogerski“ je omenjal hrvaškega bana Zrinskega, zmagovalca pri Sigetu, kot ogerskega junaka. Ne vemo sicer kako naj mislimo o tem čudnem uvrščenju. Nakateri pravijo, da smemo to nezmisljati dati na rovaš njegovemu slabemu znanju zgodovine. Čudo, da med ogerskimi junaki ni še Jelačića!

Da je bilo to govorjenje premišljeno vemo prav dobro, ker tako velikega neznanja svetovne zgodovine pač ne bomo mogli prisojati kaki kronani glavi. Vsaj to ve pri nas vsak tretješolec. Poznamo se in izrekamo visokemu gostu za to zaušnico pristržno hvalo. Nas sicer grozno malo briga, ali nas časti tak človek ali ne, ali pomniti čemo to — kot Slovani. Mi obstojimo zaradi njegovega govora isti krepki in zavedni Slovani kakor smo bili. Posebno naj bi to pomnili Rusi, kadar še pride prosjačiti prijateljstva!

Prav do cela drug vtis na nas je napravil poset rumunskega kralja Karola. On je prišel odkrito k nam iskat prijateljstva in pa pomoči za svoje narodne sorojake pod ogersko krono. Koliko, da je dosegel v drugem obziru, to presoditi prepustimo vsem onim, ki poznajo mažarsko brezobzirnost.

Veseliti nas pa mora dejstvo, da sta se obe državi avstrijska in rumunska jako približali. Zato, da se je Italija nekoliko oddaljila pride v nameščenje Rumunija. Ni tu naš namen primerjati, koja bi bila boljša za nas Italija ali Rumunija, le toliko rečemo, da je Rumunija čila in krepka država, ki se lahko kosa z marsikatero evropskih sil.

Ne obstoji še pravo razmerje med Avstrijo in Rumunijo, ni še razglašena prava zveza, toliko pa vemo, da se bo iz vsega nekaj izcimilo in vemo, da zveza pride na dan, če ne prej pa za časa obiska. To razmerje je nekako takšno, kakoršno je bilo svoj čas med Rusijo in Francijo, dokler ni slavni car spregovoril prve besede o zvezi mogočne Rusije in Francije. Da se ta zveza ni proglasila, bi imeli iskati morda vzroka v tem: Trozveza obstoji še, vsaj poimenu. Od Avstrije bi se tedaj marsikaj dalo misliti, ko bi začela iskati zvez z drugimi državami, posebno, če se pomisli, da je Rumunska najmanjša država na Balkanu. Znano pa je, da je ravno na balkanskem polotoku ono jabolko, na katero preži vsa Evropa. Resnična zveza z Rumunijo bi bila le železi in sicer ne samo iz političnih nego tudi trgovinskih ozirov.

Kakor bi nas ta zveza veselila, tako nam ni nič kaj prav zveza z Nemčijo in sicer iz avstrijskega stališča ne, in ne iz slovanskega. Da za Avstrijo zveza z Nemčijo ne more biti kaj

prida, je pokazala zgodovina in smo pokazali zgoraj tudi mi. Nemčija pričakuje od nas pomoči, a sama je ne misli dati, pri njenej politični netaktnosti, ni izključeno, da nas v sili ne bi zapustila, a ne samo to, tudi ni gotovo, da ne bi izrabljajoč našo nemoč nam skušala drugič roparski zadrgniti vrat. Spominjajmo se leta 1866!

Tudi kot Slovani moramo to zvezo le obžalovati; kajti dokler obstoji to prijateljstvo, za Slovane v Avstriji ne bo rešitve. Ni je države, ki bi vsako stvar politično tako izrabljala, kakor izrablja Nemčija zvezo v prid avstrijskih Nemcev. Ona si vzgaja v Avstriji one, ki naj svoj čas dovedejo Avstrijo v naročje blažene Germanije. To kaže očitno sedanji mladi naraščaj.

Mi ne zavijamo, kakor se nam rado očita, svojih očíj proti Rusiji, ampak mi smo odločno zoper zvezo z Nemčijo, dokler nam škoduje kot Avstrijem in Slovanom in bomo tudi zoper njo, dokler bode skušala naš slovanski živelj zatirati. Mi hočemo neodvisno Avstrijo, a to ne bo prej, dokler ne pridemo mi do svojih naravnih pravic. Tedaj bo Avstrija prosta, in prost bo njen Slovan.

Celjske novice.

(Tri živinozdravniška mesta.) Na predlog okrajnega odbora celjskega je deželni odbor štajerski ustanovil in razpisal tri živinozdravniška mesta namreč v Žalcu, št. Juriju na južni železnici in v Vojniku. Letna plača je 600 gld. Poleg tega je lepa praksa in se dobe še od občin primerni prispevki. — Prosilci za ta mesta, ki morajo biti slovanskega jezika zmožni, ter diplomirani živinozdravniki, naj vložijo svoje prošnje obložene s spričevali pri deželnem odboru v Gradcu do konca oktobra t. l.

(Uradni dnevi c. kr. okr. glavarstva v Celji.) V Mozirju dne 20. oktobra; v Ljubnem 21.; na Vranskem 29.; na Laškem 15. novem.; v Šmarju 18.; v Konjicah 23.; v Mozirju 1. decembra in v Gor. gradu 2. decembra t. l.

(Menjala službi.) Pravosodni minister je dovolil svetniškima tajnikoma dr. H. Schäftleinu v Celju in Markhelu v Mariboru, da menjata svoji službi.

(Celjska dekliška šola) za okolico, koju vzdržujejo Slovenci s svojim lastnim neposrednim podpiranjem in na kateri podučujejo čast. šolske sestre iz Maribora, ima sedaj 5 razredov, a letos je vstopilo 495 učenk. Vsekakor je treba eden do dva nadaljna razreda otvoriti. A kako? Požrtvovalnost slovenskih narodnjakov bo pač težko stopnjevala, a vlada? Kaj bi se pač zgodilo, ako bi Slovenci vzdrževanje odrekli? Ali bi zamogla vlada, ki je izdala šolske postavne, hladnokrvno prek nas korakati? Saj omenjeni zakoni vendar razločno predpisujejo, kedaj je v katerem okolišu šolo ustanoviti in pri katerem številu učencev je novi razred odpreti, a to na državne, oziroma deželne troške, nikakor pa se

ne more ljudstvo prisiliti, iz lastnega žepa to storiti. Res je ta šola naš ponos, na kateri so tudi učni vspehi, po izjavi okrajnega nadzorništva, „jako povoljni“, ponosni zato, ker jo vzdržujemo neposredno iz naših žuljev, — pardon, 30 krajcarjev ali 60 vinarjev prispel je tudi šolski svetnik in ravnatelj celjskega gimnazija, g. Končnik. Čast, komur čast! Ne smemo biti nevhvaležni baš nasproti temu gospodu, ki je v tem oziru jako občutljiv.

(O c. kr. okr. šol. nadzorniku) za celjski okraj poročajo se čudne stvari. To je res pravi „dozdevni duševni vodja“ učiteljstva v lepi slovenski Savinjski dolini! Vodja!? Ha! ha! Od kedaj rastejo fige na trnju? Saj ga vendar večina njemu podrejenih podučiteljev prekosi ne samo v značaju, nego tudi v znanju. Šolske postavne v njegovih rokah, o jej! — V enem zadnjih dopisov obžaluje dopisnik, da se ta „vodja“ ne udeleži nikdar zborovanj učiteljskega društva! Naj bodo učitelji veseli, da je tako (saj tudi „Zavezinega“ zborovanja ni hotel s svojo modrostjo motiti), ker brez njega so vendar prosti v izraževanju svojih mislij, svojih čutov. Drugače pa naj bodo gg. učitelji potolaženi, vsaj se s tem „dozdevnim duševnim vodjem“ lahko snidejo v — krčmah in še kod drugod pri kapljici.

(Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celji) je po državnem poslancu čast. gospodu Jožetu Žičkarju predložilo dve prošnji državnemu zboru in sicer eno gledé upejljave nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah, dolgo pa gledé zavarovanja za starost in onemoglost zasebnih uradnikov sploh; slednji prošnji pridružili so se tudi zasebni uradniki ptujski in sevniški. — Ti prošnji pa niste edini, ki so se v teh zadevah že predložile državnemu zboru, a visoka vlada vkljub vsem-prošnjam in resolucijam še do danes v prid zasebnih uradnikov ni druzega storila, kakor da je — in to že pred dvema leti — nabirala neko statistiko, ktera bi naj bila za podlago zavarovanju za starost in onemoglost zasebnih uradnikov. Za to statistiko je izdala nekaj tisočakov, in ne moremo umeti, kako je mogoče, da pusti to stvar tako dolgo počivati, če ji je res bilo mar, da pomaga mnogoštevilnemu in popolnoma brezpravnemu sloju svojih podanikov. Ravno tako se je glede nedeljskega počitka v odvetniških pisarnah vlada povprašala pri nižje-avstrijski odvetniški zbornici za njeno mnenje, in je dobila za splošno upeljavo nedeljskega počitka povoljni odgovor, vkljub temu pa še ni sliša, bode li nedeljski počitek v odvetniških in notarskih pisarnah postavno upeljan ali ne. — Ne moremo si misliti, da bi tej nedolžni in opravičeni zahtevi odvetniških in notarskih uradnikov vlada ne mogla ali pa nehotela ustreči. — Odvetniškimi in notarskim uradnikom pa priporočamo, da se oklenejo [tesno svojega

Omenjena knjiga pripoveduje tudi, da so imeli grofi Celjski mnogo postranskih otrok, ktere so dajali v rejo Teharjanom z naročilom, da jih vzamejo za svoje in jih dobro odgajajo. Zato pa so jih bogato obdarili z posestvi in z denarjem. Ta več stoletna navada ni bila neznana pokneženima grofoma Frideriku II. in Urhu II. marveč sta oba dobro vedela, da se pretaka po Teharjanah mnogo grofovske krvi. Zato je najverjetneje, da sta podelila grofa Friderik II. in Urh II. iz tega vzroka plemstvo vsem Teharjanom. Svečano pa je izvršil to povišanje grof Urh v Teharjih samih.

V starših letih je grofa Friderika pekla vest zaradi grešnega življenja. In ko mu noben duhovnik ni mogel dati odveze, moral je dvakrat iti v Rim k papežu, ki mu je za pokoro naložil, da mora podpirati cerkve in samostane in po mogočnosti popraviti vse svoje krivice. In Friderik je zares to pokoro obilo izvršil. Sezidal je cerkev v Svetini, cerkev sv. Ane v Teharjih, ustanovil samostan v Lepoglavi na Hrvaškem itd.

Da so pa že pred povišanjem v plemstvo bili celjski grofi posebno naklonjeni Teharjanom, sledi že iz tega, da je vedno le njim pripala straža celjskega gradu, kjer so grofi imeli shrambo svojih zakladov. To se je večkrat do-

godilo če so morali celjski grofi odriniti z doma na boj.

Tudi so rabili celjskim grofom teharski dečki o svečanih prilikah kot steržniki — paži. V plemenitelni listini se ta služba navaja kot že od nekaj navadna, terja se kakor od nekaj.

V prvem delu se je omenilo, da je plemenitelna listina po 79 letih Teharjanom zgorela in da jim je cesar Ferdinand dne 25. majnika 1537, ponovil in potrdil plemenitelno pismo z vsemi svoboščinami in predpraviciami. Ta milostnica se glasi na kratko sledeči: (Orožen 3. del, Dekanat Cilli, str. 328). Teharski plemiči poročajo, kako so uživali s svojimi zemljišči, takozvano plemščino, ki se razprostira po njihovem poročilu čez 100 dvorišč in ognjišč, obljudenih in neobljudenih (opomba, obljudena so stanišča, neobljudena gospodarske stavbe) — da so uživali s svojimi zemljišči posebne svoboščine, podeljene jim po grofih Celjskih.

Ta svoboščinska pisma pa so jim zgorela. Za to jim cesar ponovi svobodnico na njihovo prošnjo ter jo potrdi. Svoboščine v ti svobodnici našete so te-le: pravica voliti svojega sodnika, ktereга potrdi deželni namestnik v Celji, njemu so prideljeni štirje sosedi kot svetovalci in starešini. Sodaik razsojuje vse, izvzemši hudo delstva, na njegovo razsodbo gre pritožba na de-

želnega namestnika v Celji. Sodnik potrjuje vsa pogodbená pisma, kupne in prodajalne pogodbe s pečatom teharskih plemičev. Plemiči uživajo v okrožju svoje plemščine vso in vsako varstvo, morajo pa dajati na deželno gosposkih davkih 18 funtov, 4 šilinge, 7 in pol dl črnega denarja, 2 merici pšenice, 20 meric ovsa, 50 celjskih veder vina in 350 jajc vsako leto deželnemu namestništvu. Razun tega je moral vsak plemič izvzemši sodnika in 4 starašine k namestništvu hoditi na roboto. Za to pa je dobil hleb kruha, bokal vina kakor od nekaj. Glede razpisanih davkov ni izvzet noben plemič. V časih vojske je dolžnost plemičev kakor od nekaj z orožjem braniti grad Nadcelje. (d. a.) 30 let pozneje, leta 1567. je sin cesarja Ferdinanda, nadvojvoda Karol avstrijski z nova priznal in potrdil Teharjanom vse miloščine in svoboščine od besede do besede kakor so jih prejeli od pokojnih naših prednikov, knezov Avstrijskih in grofov Celjskih, ktere jim je tudi nedavno potrdil naš ljubi oče cesar Ferdinand; nadvojvoda Karol jim je potrdil vse pravice z besedami: To hočemo resno v izpričbo tega pisma potrditi s svojim pridjanim pečatom. V našem mestu v Gradcu deveti dan meseca ržnega cveta po rojstvu Krista našega ljubega Gospoda 1567.

(Dalje prih.)

društva, ker z združenimi močmi bode vspeh tem gotovejši.

(**Celjsko lopovstvo.**) V sredo, dne 13. t. m. bila je konečna sodna obravnava zoper razdivjane smrkoline, ki so uprizorili svoječasnopravcati hajduški napad na našega odgovornega urednika. Dasi napadeni ni imel niti merodajnih prič, temveč se je moralo ozirati po največ na njegove lastne izjave, od katerega se pa seveda ne more pričakovati, da bi že osebno poznal celjske poulične capine; a ta ničvredna druhal privedla je svojega podlega gradiva odveč, obsojen je vendar nek Tratnik, ki je takoj po dogodku zbežal v tujino k mornarici, katerega pa je sodišče vedelo prignati, na 2 dnevni, a drugega junaka na jeden dnevni zapor. Oni mlečnozobež, kojega se je sicer oprostilo, naj nikar prezačasno ne poskakuje, videti čemo, bode li tudi druga inštanca potrdila njegovo nedolžnost. Očetu tega pobalina, kateri uživa slovenski kruh kot slovenski (!) ljudski učitelj pri Sv. Jederti, je pač čestitati na tako nadpolnih sinovih, jednega siva (višešolca!) zapira graška policija radi pouličnih nočnih škandalov, drug pa tuli in razgraja po Celji, ker mu kot komiju nemške tvrčke časa preostaja. Kakšen les, takšen klin, kakšen oče takšen sin.

(**Gospodarstvo celjskih nemških mestnih očetov.**) Že večkrat smo se morali baviti s tem predmetom in žal, da smo vselej na svojo veliko nezadovoljnost bili le v položaju, grajati isto. Našim čitateljem je gotovo še v spominu, kako je svoj čas mestni zbor dovolil letno rento vdovi bivšega najzagrizenejšega župana, pri kateri priliki je isti trčil celo na upor med lastnimi somišljeniki; kako je stotine in tisočake zabil pri nakupu nerentujučih se nepremičnin i. t. d. V najnovejšem času začel je mestni zastop deliti nargade lastnikom takih razkričanih gostiln, kjer se po navadi zbirajo najhujši poulični razgrajachi in rogovileži in kjer se sklepajo nakane naperjene proti mirnemu slovenskemu občinstvu in kjer se delajo načrti za naskok na „Narodni dom“, da se pobijajo na istem portalne šipe ter pokradejo odtočne cevi i. t. d. Kako je vse to v zvezi s predlogom nekterih mestnih očetov, ne bomo tu preiskovali, vendar ne dvomimo, da si bodo naredili pravilno sodbo naši cenjeni čitatelji sami. Slovenci smo pač menda zares čudaki, da se ne moremo spoprijazniti s takim gospodarstvom in takorekoč zametavanjem mestnih dohodkov, kamor se steka največ slovenskega denarja. Mi nimamo nadalje prav nič proti temu, da dovoli mestni zastop svoji policiji kake nagrade, ali uprav neumevno nam je, zakaj je dovolil slednji mestni policiji nagrade ravno po znanih celjskih slavnostih dne 7. in 8. avgusta t. l. ob katerih dneh se je po mestu tulilo in heilalo, da je človek mislil, da živimo doli med Cutukafri Ni li bila dovolitev nagrade mestnim redarjem morebiti priznanje za to, da pri tej priliki niso aretovali niti jednega znanih pouličnih nemškutarskih barab, ko je bilo prilike in povoda še preveč. Ali se ni znabiti redarjem namignilo, da takih razgrajach in kričačev ne smejo slišati in videti in ali ni to ravnoista policija, ktera je nekoč mirno se domov vračajočim Slovincem prepovedala celo zvezde „glasno“ gledati? Uprav smešen pa je sklep zadnje občinske seje. Mestni ekonom Derganc moledoval in prosjačil je celi dve leti okrog bolj pristopnih mu mestnih očetov, naj bi se mu kupilo iz občinskega denarja kolo. Vse prosjačenje pa je bilo zaman. A sedaj ko se je Derganc pokazal povodom naših celjskih slavnostij v „Narodnem domu“ največjega Nemca — dasi rojen Hrvat, ki še sedaj lomi nemščino — in poleg Oehsa dobrega komandanta poulične sodrge, zazdelo se je mestnim očetom njegovih zaslug dovolj, ter so mu dovolili nagrade 50 gl. in povrh za obrabo njegovega kolesa še 30 gl. vendar pod drugačnim naslovom. Pravijo namreč, da se je Petar Derganc strašansko trudil in nadčloveška dejanja izvršil povodom letošnjih velikih vojaških vaj. Pa kaj je storil Derganc? Nič drugega kot svojo dolžnost, da je preskrbel stanovanja za one oddelke, kateri so se morali nastaniti v mestu. Spominjamo se, da so tudi drugi mestni uslužbenci svoj čas preskrbeli stanovanja za ravno tako velika in še večja krдела, a nikdo jim ni dovolil nagrad. Kaj pa, ko bi bil Derganc

prejel gornje nagrade za deljenje pruskih trakov in Bismarckovih modric dne 7. in 8. na dobro nam znane barabe in fakine? Upamo, da dobimo na to vprašanje od merodajne strani primeren odgovor — ali pa kaj — če bi ga ne dobili?

Spodnje-štajerske novice.

(**Duhovniške spremembe**) Provizorjem pri Sv. Petru pod Sv. Gorami postavljen je ondotni kaplan, č. g. Anton Kolar. Ta župnija je razpisana do 17. novembra t. l.

(**V mašnika posvečen**) bil je dne 9. t. m. v Mariboru č. g. Anton Kolarič, ker je bil ob splošnem posvečenju dne 25. julija t. l. še premlad. V nedeljo, dne 10. t. m. imel je ta novomašnik na Ptujih prvo sv. mašo.

(**Duhovniška vest**) Lavantinsko škofijstvo poslalo je č. g. Jožefa Hohnjeca, kaplana v Pod-sredi, v zavod Avguštinaj na Dunaj, kjer se pripravi za doktorja bogoslovja.

(**Učiteljske spremembe**) Provizoričnim podučiteljem oziroma podučiteljicam imenovani so učiteljski abiturijentje ozir. abiturijentinje: Janez Polak za Dol pri Hrastniku, Jan. Časl za Gorico pri Mozirji, Vinko Škof za Hrastnik, Martin Slopek za Dramlje, Marija Miklič za Gomilsko, Ana Steska za Rimska toplice, Olga Purgarell za Zidar-most, Antonija Fuks za Sv. Jedert nad Laškem in Ottilija Fajgelj za Žreča pri Konjicah. Učiteljem vodjem je postal Jak. Pukmeister na Koblju; podučiteljem so imenovani: Karl Gaischeg na II. deški mestni šoli v Mariboru, Franc Stebich na III. deški mestni šoli tam, Jan. Pušenjak pri Sv. Križu pri Ljutomeru. Za učiteljico ženskih ročnih del na obeh šolah v Brežicah imenovana je izprašana Frid. Potočnik.

(**Na Teharjih**) priredi „Slovensko katoliško politično društvo“ svoje zborovanje prihodnjo nedeljo dne 17. t. m. ob treh popoldne v gostilni g. I. Cahna z dnevnim redom: 1. O novem pridobninskem davku, govori g. dr. Pipuš. 2. Naše socijalne razmere in državni zbor, govori g. A. Jean. 3. Kako naš občinski odbor gospodari, poroča g. Preskar. K obilnej udeležbi, osobito bližnje celjske kroge vabi odbor.

(**Očitna krivica**) godi se A. Rezarju, kmetu na Konjskem, občina Sv. Martin v Rož dol. pri Celji. Ta mož je 68 let star, udovec ter ima dva otroka, oba sina. Oba sta vojaka. Starejši Anton doslužil je s septembrom tega leta svojo triletno vojaško dolžnost, mlajši Franček pa je moral dne 5 oktobra t. l. v vojaško suktnjo. A oni Anton, da si je svoja leta častno doslužil, ne sme domu, ampak mora kot korporal tje do Bužiča novince vežbati. Tako je oče lastnik precej velike kmetije, star, nadložen, da komaj hodi, popolnoma sam doma. Občina njegova vložila je prošnjo, da bi mu poslali Antona domu, a bila je prošnja odbita. Obračamo se tu javno do g. okrajnega glavarja celjskega, da blagovoli stvar prej ko prej preiskati ter potem potrebno ukreniti. Postava gotovo ne tirja, da bi moral tak betežen starček biti popolnoma sam doma, njegova oba otroka pa pri vojaki, posebno ko je eden svoja leta že pošteno odslužil.

(**Pozor kupovalci živine!**) Janez Gajšek, mesar na Štoreh, kupil je od neznanega človeka vola in ga pobil. Zahteval pa ni potnega lista od prodajalca. Kasneje so iztaknili, da je bil vol ukraden in Gajšek imel bode velike sitnosti, če se prodajalec ne oglasi in pove, da ta vol, ki ga je on prodal, ni bil ukraden. Zato se pozivlje prodajalec, če je pošten, da se zglesi.

(**Sejm v Velenji**) vrši se dne 25. oktobra t. l. in ne 24. oktobra t. l. kakor je bil navadno, ker je dne 24. oktobra nedelja. Kupci se vabijo.

(**Dve cvetoči jablani**) je videti na Spendetovem sadnem vrtu v Spodnji Rečici, a Solčavske planine na okolu so pod snegom.

(**Povozil je vlak**) dne 2. t. m. na progi Trbovlje Hrastnik zidarskega pomočnika Žagarja.

(**V Trbovljah**) ubil je dne 4. t. m. v rudokopni jami kamen, ki se je v višini 14 metrov odrušil, delavko Jožefo Lesnikar.

(**Ptujsko učiteljsko društvo**) napram izjavi mariborskega učiteljskega društva. Pri zborovanju učiteljskega društva za ptujski okraj, stavil se je bil predlog, da izreka društvo svojo ogorčenost napram izjavi učiteljskega društva

mariborskega v zadevi štajerske učiteljske zaveze ter da protestira zoper tako nepravilno izzivanje slovenskega učiteljstva. Ta popolnoma umesten predlog pa je bil odklonjen. Komentara ni potreba, samo rečemo: žalostno!

(**„Bralno društvo pri Sv. Marku pod Ptujem“**) priredi v nedeljo dne 24. t. m. po večernicah v gostilni g. M. Čeha veselico z govori, petjem in prosto zabavo. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, vabi tem potem vse ude in prijatelje društva k obilni udeležbi v ljudno odbor.

(**Umrl je**) dne 12. t. m. v Ormoči vpokojeni učitelj in orglar Josip Fraunfeld. Rajni je bil rojen pri Mali Nedelji 1828. leta ter je služboval kot vesten učitelj veliko let na Slovenskem.

(**Ubilo ga deblo.**) V Trebetincih v Slov. gor. žagali so deske. Ko vzdigajo žagarji težko bruno spodrsne se Jožefu Štebihu iz Cagone da pade, a deblo mu se zvrne na glavo in ga ubije.

(**Davica**) pojavila se je v mariborski okolici, osobito v kamniški župniji mej mladino. Tudi v mestu samem dogodili so se slučajni smrti vsled davice.

(**V Pekrah pri Mariboru**) obdržijo vendar še nadalje osrečevalno nemško šolo, a to vsled pritiska nekaternikov in omahljivosti zapeljanih domačinov. To šolo vzdrževal je po največ ondotni mogotec dr. Reiser. Upravno sodišče na Dunaji je lansko jesen to šolo obsodilo v odpravljenje, vendar si je znal nemški „sulferein“ priboriti veljavo, da se je vzdrževala šola do letošnjega jesenskega sklepa ter da se je vršilo dne 22. septembra v ondotni občini konečno razveljavljenje, ostane li, ali jo je odpraviti. Tamkajšnji učitelj Bezjak agitoval je toli nevtrudljivo, da je razun odvisnih viničarjev in kočarjev, pregovoril celo nekatere občinske odbornike, kakor župana Muleja samega, da so se izrekli za nemško šolo, — sebi v sramoto, svojim potomcem v duševni propad.

(**Cvetoč divji kostan**) bil je videti v Mariboru na Tegethofovi ulici. Zadnja slana pa je uničila to nenavadno naravno prikazen. Letos nastopil je prav zgodaj povsod zelo občutni mraz, ker je po hribih zelo nizko zapadel sneg.

(**Samomor.**) Dne 7. t. m. ustrelil se je na Dunaji grof Wurmbbrand, sin štajerskega deželnega glavarja. Mlademu grofu — bil je v 19. letu — zarila se je pregloboko ljubezen. Da si sicer vojak-enoletni prostovoljec peljal se je oni dan v civilni opravi k svoji ljubljenci, a ko stopi zopet v zaprt voz, ustrelil se z revolverjem.

(**Štajerski dež. glavar grof Wurmbbrand**), ki je d. kaj težko bolan in katerega je duševno potlačila vest o samomoru sina-jedinca, se je odpovedal deželnemu glavarstvu in hoče odloziti tudi poslanski mandat.

Druge slovenske novice.

(**Prenos Jernej Kopitarjevih zemeljskih ostankov**) iz Dunaja v Ljubljano, vršil se je v torek dne 12. t. m. sijajno. Na ljubljanskem kolodvoru blagoslovil je prevzvišeni knezoškof dr. Jakob Misia krsto in pevci „Glasbene Matice“ zapeli so latinsko žalostinko. Na to je izročil odposlanec dunajskega odbora dr. Murko ljubljanskemu županu Ivan Hribarju v lepem govoru krsto z okostjem, na kar je mestni župan v istotako lepem govoru prevzel v varstvo jednega največjih sinov Slovenije. Pogreb je bil impozanten. Na tisoče ljudstva, nešteto deputacij in učenjakov spremljalo je krsto k sv. Krištofu. Tu je predsednik „Matice Slovenske“ profesor Franc Levce izročil slovenski zemlji še ostale mrtve ostanke ranjega Jernej Kopitarja in naslikal njegovo plodonosno delovanje v prid mile domovine in slovenskega naroda. — Slovenci pa so s tem činom pokazali, da so politično zrelo ljudstvo in da vedo činiti svoje velike duševne velikane.

(**Osebnost vest.**) Okrajni glavar v Ljubljani g. Ferdinand marki Gozani prejel je značaj in naslov vladnega svetnika.

(**Gospodinjska šola.**) Osnovni odbor tega društva v Ljubljani pozivlja vse kroge, da se zavzamejo pravega zanimanja za to velekoristno napravo, tembolj, ker je vlada pravila potrdila, a ker bo treba poduk urediti po možnosti brezplačen osobito za deklice nižjih rokodelskih in

delavskih slojev. Pozivajo se vsi narodnjaki, da pristopijo kot ustanovniki z 30 gl., a vse žene in hčere malomeščanskih krogov kot letni društveniki z 50 kr. prispevkov.

(Ljubljanske novice.) Od tam se nam poroča: Dirkališče kluba slov. biciklistov „Ljubljana“, ta lepo in moderno opravljena naprava je torej otvoreno in slavnost, ki se je vršila z obširnimi vspehom in ob ogromnej vdeležbi domačega in zunanega občinstva, je našim Nemcem in nemškutarjem grozno imponovala. Da so dali duška svoji zavisti in — kulturi nazvali so dirkališče v svoji jezici „Abderitenbau“. — Pes, ki samo laja, ni nevaren. Tudi ljublj. Nemcev in nemškutarjev se ni treba bati! — „Slovensko gledališče“ obeta letos dobro uspevati, treba bode pa kritiko nekoliko pocstiti, kajti jeden del naših domačih igralcev je že odveč razvajen in „nobel“. . . . Nemci baje nameravajo čez 3 ali 4 leta zgraditi si svoje gledališče. Kranjska hranilnica jim bo dala denar. — Kar brž naj zidajo!

(Požar.) V soboto dne 9. t. m. zgoreli so v Trnovem v Ljubljani hlevi nekdanje Nušakove vojašnice. Ker so bili prostori napolnjeni z krmo, ceni se škoda na 20 tisoč gl. Ogenj je nastal po neprevidnosti.

(Iz „Slovensko-krščanske zveze“) izstopil je dvorni svetnik Šuklje. Razžalilo ga je postopanje nekaterih strankarskih mu nasprotnikov, ki so volili z večino glasov mesto njega dr. Kreka v budgedni odsek. Ker je bil poslanec Šuklje že več let član temu odseku, umljiva je v nekoliko njegova zamera, da se ga je mnogo mlajšemu poslancu na ljubo tako brezobzirno prezrlo, vendar pa dvomimo, da li je premišljeno v sedajnem resnem položaju svojo občutljivost na toli opasen način maščevati.

(Nesreča.) V Zabreznici ponesrečil je dne 4. t. m. krojaški mojster Ivan Godja. Peljal je iz bližnjega gozda voz drv. Blizu doma se mu konj splaši ter voz zvrne, kateri ga pritisne ob zid s tako silo, da je po par zdihljajih umrl. Bil je 41 let star in oče šesterim nedoraslim otrokom.

(Pošta v Ribnici) prevzel je gosp. Andrej Tavčar iz Gorenjevasi.

(Umrli je) dne 8. t. m. v Črnomlju vpokojeni dekan in častni kanonik tržaški, č. g. Jakob Stariha, 84 let star.

(Na Rakeku) pogorela so dne 1. t. m. skladišča oglja tvrdke Piva & Comp. iz Trsta. V lesenih barakah je bilo naloženih nad 30 vagonov oglja. Pogorelo je vse vkupe.

(Zmrznil.) Nenavadna je letošnja jesen. V začetku jeseni pač bo težko pomniti enakega mraza, kakor vlada letos po Gorenjskem in celo v Istri, da, oni teden pobelil je sneg celo vse višje vrhove v Gornji Italiji. Dne 3. t. m. šli so iz Podgraj v Istri trije možje po oglje blizu Snežnika. Pozno so se vračali povsem opehani, tučni in vsled viharja premrazeni domov. Naj mlajši, 16letni Jožef Celin, iz Kuteževa, opeša. Njegov stric vzame ga na rame ter ga nese, kmalu pa čuti, da se ga dečkove roke ne morejo več držati. Spusti ga na tla ter vidi, da je zmrznil. Mej tem opeša tudi njegov 19letni brat in stric sam. Zmrznila bi bila i ta dva, da ju niso ljudje pravočasno rešili in odnesli v Žabiče.

(Poročil se je) celovski slovenski odvetnik g. dr. Alojzij Kraut z gdč. Anico Graškovo iz Kamnika.

(Iz maščevanja) zažgal je v Stragancih pri Št. Vidu na Koroškem nek postopač gospodarsko poslopje kmetu Naceju. Našel je dekle samo doma, od katere je zahteval mesa. Ker tega brez gospodarjevega privoljenja, ki pa je bil v Št. Vidu na semnji, ni hotela storiti, zapalil je hudobnež hlev, da je vse do tal, z pridelki in živino vred zgorelo, tako 3 pari volov, 6 krav, 3 telice in 1 konj. Škoda je velikanska.

(Na Koroškem) prireja „Katoško-politično in gospodarsko društvo“ prav pridno javne shode. Tako je bil dne 3. t. m. tak shod v Šmarjeti v Rožu. Mnogobrojnemu občinstvu razkladal so navdušeni govorniki sedanji položaj in dajali namigljaje, le kakim načinom se bodo rešili. Ti shodi obetajo biti važnega značaja; ljudstvo se zanje zanima, znamenje, da globoko razmišlja.

(Odlikovanje.) Cesar je podelil redarstvenemu nadzorniku v Trstu Franu Miheliču srebrni križec za zasluge s krono, a redarju Ivanu Čoku srebrni križec za zasluge.

(Na tržaški gimnaziji) imenovan je ravnatelj dr. Alojzij Pertner, profesor v Tridentu.

(Istrski deželni zbor) prestavljen je iz Poreča v Pulj. V Poreču niso bili slovanski poslanci pred zdivanimi Italijani niti več življenja varni. To je prva izpolnjena obljuba grofa Badenija, od katerih je povodom svojega potovanja po Slovenskem toliko storil.

(Državnim poslancem) izvoljen je mesto zblaznelega Lovisonija Italijan Valentinis iz Tržiča.

(Slovensko bogoslužje) mora se v Istri na odločno željo prebivalstva v nekaterih krajih dovoljevati. Da-si je moral kapelan Vrbko samo zbok tega, ker je opravljal slovensko bogoslužje bežati pred škofom Flappom v tržaško škofijo, naznanil je novodošli kaplan v Šajini izpred altarja ljudstvu, da mu je dovoljeno peti sv. mašo slovensko. Ljudstvo je veselo iznenađeno, da se mu vendar morajo vračati stare svetinje.

(Huda ura.) Dne 21. septembra t. l. imeli so v Bosni in Hercegovini strašne plobe. Oblak se je odtrgal od R finega sela do Začke ter je odnesla voda vse mostove in nasipe. V Fojnici ubila je strela v jedni hiši 6 oseb, v drugi jedno osebo; na mnogih krajih je strela užgala hiše.

Druge avstrijske novice.

(Deželni zbori) imeli bi se po poročevanju nekaterih listov sklicati že v prvi polovici meseca novembra. Verjetno je, da se to zgodi, kakor hitro bi se moralo delovanje državnega zbora zastaviti; dokler pa deluje državni zbor redno, pričakovati je, da se snidejo deželni zbori še le s začetkom decembra.

(Državni zbor) nadaljeval je zadnje dni tedna glasovanje o podporah po tujmi prizadetim. V tej točki strinjali so se celo nemški rogovileži ter povdarjali, da enake bede, kakor letos ni sosebnost Češka že več desetletij občutila. Odobravalo se je še nadaljne zahteve finančnega ministra glede milijonov za medsebojne potrebe. Predložila se je tudi podstavka za večerjo vojakom, saj dvakrat v tednu — kar pa se je odklonilo, dasi bi dotična vsota znašala le samo 800 tisoč na leto. — V nedeljo dopoldan vršil se je ministerski svet pod cesarjevim predsedništvom, h kojemu sta prišla tudi ogerski ministerski predsednik baron Banffy in finančni minister Lukacs. Razpravljalo se je zopet o pogodbenskem provizoriju. Priskrbela pa je poslanska zbornica v tej dobi tudi škandalov željnim slušalcem na galerijah potrebno zabavo. Poslanec Iro in dunajski socialist Gregorig zmerjala in psovala sta se nečuvano ter pri tem v javnost vlačila resnične in neresnične družinske zadeve in zakonske pregrehe. Gregorig kričal je nad nasprotnikom: „lažnjivi capin!“ za kar je planil Iro nanj ter ga hotel klofotati. Dunajski župan Lueger ga je zabranil. Kakor vidimo, dunajsko ljudstvo ima za drag denar, katerega prispeva v zdrževanje državnega zbora vsaj zabavo — mi pa še tega ne.

(Pomnoženje deželne brambe.) Pri avstrijski deželni brambi zvrši se v kratkem večje preosnovljenje. Iz sedajnih 26 deželnobrambenih polkov postane jih 38, ki bodo pa imeli razun zadnjega, t. j. 38 dalmatinskega, samo po tri bataljone. Vsak novi polk pa dobi še po jedno nadomestilno eskadro. Deželnobrambeni dopolnilni okraji se znatno spremenijo, a za slučaj vojne postavi se 23 rezervnih deželnobrambenih bataljonov. Istočasno je dovoljeno, da se na novo ustanovijo trije polkovni štabi in dve brigadni komandi za pehoto, najbrže pri zagrebškem in katerem češkem voju.

(Italijani na Češkem.) Takoj po dogodku v Mostu na Češkem, sklenila je stranka nemških n-stropnežev, nobenega podjetja več Čehom izročati, odvzeti jim vsak zaslužek ter odsloviti češko služinačad in delavce. Bilo je pa baš tedaj treba mnogo delavcev za zgradbo železnice pri Breitenbachu. Naročili so si tedaj delavcev iz notranje Italije, katerim so plačali celo voznino do tja. Došlo jih je zadostno, a ko so delali pol dneva, odložili so krampe in motike, češ, obnebeje je zanje preostro. Železniški podjetniki

obečali so jim večje plačilo, nego je bilo sicer dogovorjeno — toda vse zaman, zahtevali so le domov; ker pa seveda nimajo denarja za vožnjo, čakajo, da jih odgonskim potom spravijo v domačijo. Politična oblast je odredila, da ima uporneže železniško podjetje preskrbljevati. Izvabili so si strahove, a sedaj sa jih odkrižati ne morejo. Morda sedaj mine te češke Schönerejrance oholost s tujimi delavci dražiti domačine.

(Hrvatski poslanci) v ogerskem zboru sklenili so si ustanoviti samosvoj parlamentarni klub, kateremu naj bi bil predsednik hrvatski minister Josipović. S tem načinom zamogli bi zastopniki hrvatskega naroda napram ogerski vladi dokaj samostojneje nastopati.

(Nemiri na Hrvatskem) ne ponehajo. Tako so odišli pretečeno soboto orožniki vseh bližnjih postaj v Gračac, kjer je postalo nevarno gibanje med narodom. Mnogo odličnih oseb, ki so na sumu, zapirajo v preiskovalni zapor, a jih morajo navadno zopet izpuščati.

(Pomažarenje v Budi.) Istodobno, ko se Mažari hinavsko toli ogrevajo za Nemčijo ter se nikakor ne morejo ohladiti navdušenja za njenega cesarja — „viteškega kneza“ Viljema, piše nek list v Budapešti, kako trdovratno se vstavlja Buda pomažarenju, ter da se povsod rajši govori švabščina, sosebnost v obrtnih krogih. Vendar se je posrečilo ondotnemu gimnazijskemu profesorju Duma z ustanovo „Budapeštanskega društva pomočnikov“, da so se jeli obrtni in delavski krogi izobraževati s tem, da so se odpovedali švabščini. Tem načinom upajo kmalu zatreti zadnjo nemško govorečo družino. Istina je, da se nahaja v tej mestni polovici premnogo starejših rodovin, v koji so stariši edino nemščine večči, a njih odrasli otroci ne razumejo več svojih roditeljev. Ono „izobraževalno“ društvo delovalo pa bo tudi za spreobrnitev Srbov, kateri imajo v Budi svoje lastno predmestje z lastno župnijo in cerkvenim upraviteljstvom.

Ogled po širnem svetu.

(Nova ustava v Srbiji.) Srbski list „Trgovski Glasnik“ prinaša vest, da je že dal kralj izdelati novo ustavo, katero kmalu okliče. Po tej ustavi imela bo država 5 župnij z po petdesetimi srenjami, a cerkvena oblast razdeljena bo na 5 eparhij. Postavodajne oblasti bodo narodna skupština in senat. Skupština bo imela 120 poslancev, katere voli ljudstvo, senat bo imel 60 članov, od katerih izvoli 20 narod, 20 imenuje jih kralj, a 20 po svojem dostojanstvu, in sicer 5 županov, 5 cerkvenih predstojnikov (arhijerov), 2 generala, predsedniki glavne kontrole itd. Od te nove ustave pričakuje se obiloboljšanja.

(Domača obrt v Bolgariji.) Bolgarski uradni list prinaša knezov ukaz, da imajo svojo posebno nošo nositi vsi uradniki in sluge državnih, okrožnih in občinskih uradov in ostala gospoda narodnih činovnikov, kateri imajo redno mesečno plačo. Blago za to opravo mora biti domačih izvora, pripravljeno mora biti v domačih tovarnah, obleka in obuvalo mora biti doma narejeno. V boljše nadzorovanje domačega obrta napram tujemu dovažanju, oglasiti se je vsem lastnikom tovarn za usnje in blago, vse domače delalnice za obleko in obuvalo imajo se do konca oktobra oglasiti pri pristojnih oblastnih, ki jim bodo vtisnile posebne znake, po katerih bo carinskim uradom spoznavati dovažene tuje proizvode.

(Oboževani Italijani.) Naša gosposka zborje sprejela nedavno v potrjenje pogodbo, koja je sklenila naša vlada z Italijo gledé medsebojnega podpiranja revnih bolnikov. Komu ta predlagana pogodba koristi, vedel bo vsak. Naših državljani bo pač malo mledovalo italijansko vlado podpore, ker si Avstrijci sploh jako redko iščejo kruha v Italiji. Drugače je z Italijani. Koliko zbolji od tisočev in tisočev italijanskih delavcev vsako leto pri nas, mnogo teh od gladu; a ker je vsak tak delavec tudi revna para, saj po svojem dokazilu, vzdrževali in zdravili jih bomo mi za naš denar. Usmiljenost je lepa dolžnost, dokler ne presega naših moči.

(Mirovne pogodbe) med Grčijo in Turčijo sklepajo se glede novih meja ravnokar v Carigradu, kamor so se podali grški poverjeniki. Meje

so že pač zdavno načrtane ter se na prvi pogled niti ne vrezujejo pregloboko v grško kraljevino, a strogi opazovalec brž spozna, da so ravno te Turčiji odločene proge v vojnem oziru najvažnejše zaslombe. Avstrija pooblastila je baje podpolkovnika barona Giesla, da izposluje stalno mejo.

(Novo špansko ministerstvo) spomnilo se je najprvo nesrečne Kube, kjer vlada samovoljno general Weyler. Imenovala je vlada novega poveljnika za Kubo, maršala Blanco, ki je z današnjim dnevom odpotoval na svoje mesto. Weyler se nič kaj ne veseli zopet videti domovino Španijo, ker ga namerujejo takoj vtakniti v preiskovalni zapor. Zbok tega prisilil je v svoji mogočnosti merodajne Kubance, da so prosili pri kraljici, naj jim pusti Weylerja poveljnikom, ker ga izvanredno radi imajo, a kraljica jim ni marala verjeti.

Dopisi.

Iz Vojnika. (Gospodarsko obrtni shod) Priprost človek sem, pa hodil sem nekaj v šolo, kar mi še danes ni žal. Zanimam se za naše žalostne narodne razmere in delujem rad, koder le kaj morem v prid milega rodu in drage domovine. Bil sem tudi na obrtno-gospodarskem shodu v Vojniku in reči moram, to je bil shod, kakoršnega Slovenci že davno nismo imeli. To je bil poduk, to so bile besede, kakoršne zamore govoriti le tisti, ki je sam kaj skušal, ki res pozna naše razmere in, ki ima srce za ubogo trpeče ljudstvo. Težko bi mi bilo ocenjevati posamezne govore, ker jeden je bil boljši od drugega in vsi pa tako popolni, tako strokovnjaški, da poslušalci še danes ne govore drugzega kakor o tem jedernatem poduku, tem praktičnim, iz življenja vzetim zgledom. To je prava pot, po kateri naj bi nas vodili naši prvaki in poslanci. Navdušenost na shodu je bila dokaz, kako dobro smo razumeli gospode govornike in besede, katere je govoril gospod Brinar gospodom govornikom v zahvalo, podpišemo vsi, tudi s krvjo, če je treba.

Naše ljudstvo potrebuje praktičnega poduka in besede, ki se mu govore mora razumeti, kar pa dostikrat ne moremo trditi, če se mu govori o sestavi državnega zbora, o raznih klubih in nasvetovanih predlogih. On vzame vse, kar se mu tako razlaga, kot gotovo reč in potem se le jezi in dostikrat kolne gospode, da se laže, ko vidi, da se ni vresničilo, kar se mu je pripovedovalo.

Zato pa velika hvala še enkrat „Občeslovenskemu obrtnemu društvu“ v Celji in pa gospodom govornikom s prisrčno prošnjo, kmalu zopet v bližini kje prirediti enak shod. Trud in delo ostalo ne bode brez vspeha.

Iz Dobrne. Ako se vol sveže detelje preobje, pravijo, da ga „žabica napenja“. Tudi pri nas je začela nekoga „žabica napenjati“, — preobjel se je slovenskega kruha. Ta bolezen pa pr nemškemu trgovcu ni baš nevarna, odmekniti bo le treba slovenskemu ondotnemu ljudstvu roko, gotovo se mu ne bo več zgodila ta nesreča. Dne 5. t. m. obhajali so namreč v Dobrni odhodnico kopališnega ravnatelja dr. Kumpfa. V proslavo tega dne oborožila se je tudi domača „nemška“ požarna bramba. Kvasilo, tožilo in prerokovalo se je, kakor se to taki nemški slavnosti spodobi, jako mnogo.

Znamenita izjava pri tej priliki je ona blagajničarja požarne brambe, ondotnega nemškega trgovca Strasserja. Le škoda, da niso njegovega nemškega javkanja in rotenja razumeli vsi „kolegi“ pri požarni brambi, ker je 99 odstotkov med njimi Slovencev. To njegovo kvasenje je pač vspešna reklama za njegovo nemško trgovino v slovenskem kraju. Tožil je, da ga kot strogo nemškega moža vse premalo podpirajo. Pač kupujejo vsi „nemški“ somišljeniki in tudi mnogi kmetski okoličani (vas ni sram, kje je vaš ponos!) pri njem, a to je še vse premalo.

V svoji nemški nesramnosti si mož domišlja, da ga mora ljudstvo že zbok tega ne pogojno in izključno podpirati, ker je potomec „gospodskega nemškega“ rodu, ki ima baje že prirojene predpravice, da se mu mora vse podvreči ter se pustiti — skubiti.

Škoda, da si je izbral za razkrivanje in negovanje svojih nemških načel tako nesrečno ravno ta slovenski kraj. Kajti mi nikakor nismo zadovoljni z njegovimi načeli, temveč naša parola se glasi ravno narobe. Ravno zbok tega ker si tujec, naš nasprotnik, srečen bi moral biti, da ti dajamo sploh toliko zaslužka, da glada ne pogineš, toliko bi nam bila namreč dolžnost usmiljenja, da pa te spitate in obogatimo, a tujec ošabni, si drzneš greben vzdigati ter se nad nam šopiriti, to je ohola predrznost, vredna nemškega pokolenja. Ker te slovenska preobjeda napenja, priskrbeti ti hočemo zdravilo. Rujaki dobrnški in okoličani, prevdarite dobro ta dogodek, kedar imate česa nakupovati. Naša narodna čast nam veleva, da ne nesemo novčiča nasprotniku, a to temmanj, ako ta tako zaničevalno-ošabno potrka na svoj, od nas Slovencev natlačeni mu meh. Mar li nimamo dobrega slovenskega trgovca, g. Sikoška? Menim da umete besede svojega somišljenika.

Iz Brežic. Razstava grozdja na Bizeljskem 19., 20. in 21. septembra t. l., se je prav dobro obnesla, da moremo popolnoma trditi: razstava je bila zares krasna!

Že zunaj je bilo vse prav okusno in lepo okinčano; ko smo pa v poslopje stopili, se je mogel vsak začuditi nad krasno in umetno dekoracijo, katera je bila zares prav umetno narejena. Ne samo izbe, ampak tudi vhodi, stopnice; vse stene in vsi prostori so bili krasno in umetno ozaljšani.

Še bolj pa se je moglo oko začuditi, ko smo stopili v izbo in zagledali zdravo, zrelo in prelepo grozdje, pri katerem so bile vse vrste zastopane, posebno pa plavec, šipon (Mosler), moravna (Portugieser), r. rožica (Cirfandler), rilček (Riesling), žlahnina (Gutedel), muškatelec, rulandec, kavčina (Kölner) itd. Posebno lepo je bilo tudi namizno grozdje raznih vrst. Štiri ve like izbe so bile polne prelepega grozdja, belega in črnega, okusno in lepo sestavljenega, da se oko nagledati ni moglo ter se je bilo tudi težko od njega ločiti.

Grozdja je bilo iz Bizeljskega, Pišec in Sromelj; ker je bila sploh razstava za breški okraj, in ker se vino iz teh krajev pod imenom bizeljščina prodaja. Zraven razstave je bila tudi poskušalnica (Kosthalle), kjer se je prav dobro domače vino, in sicer iz novih vinogradov na ameriški podlagi, poskušalo. Posebno se je odlikoval tramnec, silvaner, rilček, burgundec in muškatelec, pri katerem so bili gostje prav dobre volje.

Obiskali so razstavo iz breškega, sevniškega, kozjanskega in šmarskega okraja; pa tudi iz daljnih krajev, kakor iz Savinjske doline, iz Celja, Ljubljane, Maribora, Ptuja, Zagreba, še celo iz Gradca so bili gostje. Poskušavši ta vina, spomnil sem se zopet na pesem Ahacelja, ki pravi:

Če hočeš pit' domače žlahtno vino,

Poznaš bizeljščino?

Kje vino je čez štajersko starino,

Ki bi tak zdravo b'lo?

Ne vogersko, hrvaško, laško vino,

francosko, špansko ne;

Ni zdravšega čez štajersko starino,

za piti gladka je.

Od Sv. Jošta na Kozjaku (Potreba je zikovne naredbe.) Da vstrežem tolikemu povprašanju, pojasnim zadevo tim potom. — Na poštno nakaznico, kjer je bilo č. g. župniku Pavlu Hrovatu v slovenskem jeziku iz Celja nakazanih 172 gld. 61 kr. in toliko tudi kvitiranih, je izplačala dobrnška poštna upraviteljica trda Nemka, hlapcu imenovanega gospoda 472 gld. 61 kr.; toraj 300 gld. več nego se je glasila pobotnica. Pri prvi priložnosti se je poštному uradu dostavil dotični preostanek in s tim bi bila reč poravnana. Ali obrekljivi jezik ni miroval poprej, da pride cela zadeva pred c. kr. za mesto delg. okrajno sodišče celjsko. O izidu poročam, ako Vam drago gosp. urednik, drugokrat.

Kedo je kriv tacih homatij in tolike razburjenosti? Poštna upraviteljica se izgovarja na trdo nemščino in da ne razume slovenskih nakaznic in napisov. Se da opravičiti v toliko, ker mora oditi tje, kamor se ji reče. Krivda zadene le c. kr. deželno poštno ravnateljstvo graško, katero pošilja na Dobrno za poštno upraviteljico trdo Nemko brez trčice znanja

slovenskega jezika. V celem okraju se govori in piše slovenski; na pošti pa uraduje trda Nemka, ki ne more občevati s strankami. Dajte nam uradnikov in uradnic večših tudi slovenskega jezika in izostale bodo take in enake pomote in tožbe!

Narodno-gospodarske novice.

Splošna pridobnina po našem novem davčnem zakonu.

Piše dr. R. Pipuš.

(Dalje.)

Za prvo priredbeno dobo, t. j. za leti 1898 in 1899 bode se za vsako davčno družbo izračunil znesek, katerega bi bili morali njeni pripadniki leta 1897. plačati po dosedajšnjih zakonih na pridobnini in dohodnini. V račun se vzame samo pridobnina in dohodnina od takih podjetij in opravil, ki so po novem zakonu podvržena splošni pridobnini, toraj ne pridobnina in dohodnina od takih opravil, ki niso več dolžna plačevati nikakega davka, ali pa, ki bodo po novem davčnem zakonu plačevala kak drugi davek a ne splošno pridobnino. Šteje se pa ne samo prvotna pridobnina in dohodnina, ampak tudi tako imenovana izvanredna ali državna doklada, toraj ves državni davek. Ako za kako opravilo pridobnina, ali dohodnina za leto 1897. še ni odmerjena se vzame pri dotičnem opravilu v račun znesek iz leta 1896. Od obrtov, ki so bili leta 1897, ali ako treba leta 1896. v zakupu, se vzame v račun samo polovica pridobnine in dohodnine. Ako se je pa zakupnina plačevala kakemu podjetju, ki mora javno polagati račune, se pridobnina in dohodnina takega obrta pri določevanju družbinega prispevka sploh ne šteje.

Štetni se mora pridobnina in dohodnina iz leta 1897., oziroma 1896. tam, kjer se bode po novem davčnem zakonu plačevala pridobnina, torej za prispevek tiste davčne družbe, kateri pripada obdačeno opravilo ali podjetje po novem zakonu. Ako se je torej po starih zakonih pridobnina in dohodnina plačevala kje drugod, kakor se bode po novem zakonu plačevala splošna pridobnina od istega podjetja ali opravila, se pridobnina in dohodnina iz leta 1897. oziroma 1896. ne bode štela pri prispevku tiste davčne družbe, v katerega okolišju se je plačevalo, ampak pri prispevku davčne družbe, v katerem okraju se bode od istega podjetja ali opravila plačevala nova splošna pridobnina. Isto velja tudi glede mere, v kateri se pridobnina in dohodnina istega pridobninarja šteje pri prispevkih raznih davčnih družeb, ako pripada po novem davčnem zakonu raznim davčnim družbam, stara pridobnina in dohodnina pa se mu je odmerila z enim samim skupnim zneskom. Večkrat bode se pripetilo, da ima kdo več podjetij ali opravil, ali pa, da se isto njegovo opravilo tako razširja, da bode moral po novem davčnem zakonu plačevati pridobnino v okraj h raznim davčnim družbam, da bode vsled tega pripadal raznim davčnim družbam. Stara pridobnina in dohodnina pa se mu je odmerila vsa skupaj, ne za vsako opravilo in tudi ne za vsako davčno občino posebej. Njegova pridobnina in dohodnina iz leta 1897. in 1896. bode se na vse davčne družbe, katerim pridobninar po novem davčnem zakonu pripada, primerno tako razdelila, da bodo zneski, ki se pri prispevkih posameznih davčnih družeb štejejo, blizo v istem razmerju, kakor splošna pridobnina, katero bode moral pridobninar v vsaki davčni družbi plačati.

V davčne družbe se uvrstijo vsi tisti, ki so že do zdaj plačevali pridobnino, in tudi vsi tisti, ki so do zdaj plačevali samo dohodnino od kakega opravila, od katerega bode po novem zakonu načeloma treba plačevati pridobnino. Pri prispevkih bode se toraj štela vsa stara pridobnina od vseh opravil, od katerih bi se morala po novem zakonu plačevati splošna pridobnina, ako bi se od njih sploh plačeval kak drugi davek, razun osebne dohodnine. Kakor smo že zgoraj razložili, bode po novem davčnem zakonu marsikatero teh opravil pridobnina in sploh davka oproščeno. Posebno manjšim opravilom bode se večkrat odvzelo davčno breme, ali pa se jim vsaj pridobnina ne bode nakladala. Kakor smo že omenili, spadajo sem n. pr.

revni obrtniki, ki izvršujejo svoj obrt brez pomagačev, ali samo z enim pomagačem, mali kmetovalci, ki začasno opravljajo kako stransko opravilo, delavke, ki opravljajo le ročna dela brez pomagačev v svojem stanovanju ali pa v stanovanju svojih naročnikov itd. Zneski, kateri so leta 1897. oziroma 1896. na stari pridobnini in dohodnini z izvanredno doklado vred plačali taki pripadniki davčnih družeb prvega razreda, ki so po novem davčnem zakonu oproščeni splošne pridobnine, se za vsako davčno družbo prvega razreda seštejejo, in ta znesek se odbije od skupnega zneska vse pridobnine in dohodnine z izvanredno doklado vred, katero so leta 1897. oziroma 1896. plačali vsi pripadniki te davčne družbe. Ostanek je prispevek dotične davčne družbe prvega razreda za leto 1898. in tudi za leto 1899. Iz tega, kar smo do zdaj povedali, je pa tudi razvidno, da bode v davčnih družbah prvega razreda le malo takih, ki se bodo splošne pridobnine oprostili, največ bode takih v davčnih družbah četrtega razreda, pri davčnih družbah prvega razreda bode z drugimi besedami le malo odpustkov, največ odpustkov bode pri davčnih družbah četrtega razreda.

Pri davčnih družbah drugega in tretjega razreda se morajo ti odpustki, t. j. znesek, katerega morajo leta 1897. oziroma 1896. na stari pridobnini in dohodnini plačati pridobitna opravila ali podjetja, ki so po novem zakonu oproščena splošne pridobnine, zračunati za okraj vsake davčne družbe četrtega razreda posebej, akoprav se morda okraj davčne družbe drugega ali tretjega razreda ne ujema z okrajem davčne družbe četrtega razreda. Ravno tako se mora za okraj vsake davčne družbe četrtega razreda posebej določiti, koliko pridobnine in dohodnine z državno doklado vred so leta 1897. oziroma 1896. v tem okraju skupaj plačali pridobnarji drugega ali tretjega razreda. Pri davčnih družbah drugega in tretjega razreda se toraj tako računani, kakor da bi imel okraj vsake davčne družbe četrtega razreda tudi svojo davčno družbo drugega in tretjega razreda. Da se računijo prispevki za davčne družbe četrtega razreda tudi po okrajih davčnih družeb četrtega razreda, se samo ob sebi razume. Tudi pri davčnih družbah drugega, tretjega in četrtega razreda se potem odbijejo odpustki od skupnega zneska, katerega so pripadniki vsake teh družeb leta 1897. oziroma 1896. morali plačati na pridobnini in dohodnini z državno doklado vred. Ravno poprej smo omenili, da se mora ta račun pri davčnih družbah drugega in tretjega razreda napraviti za okraj vsake davčne družbe četrtega razreda posebej. Od ostankov, ki se na ta način za okraje davčnih družeb četrtega razreda dobijo, se vzame pri davčnih družbah drugega razreda 14%, pri davčnih družbah tretjega razreda 21% in pri davčnih družbah četrtega razreda 28%.

Ti po odstotkih zračunjeni zneski davčnih družeb drugega, tretjega in četrtega razreda se za okraj vsake davčne družbe četrtega razreda seštejejo t. j. zračunani se, koliko znaša v okraju vsake davčne družbe četrtega razreda 14 odstotkov pridobnine in dohodnine pripadnikov davčne družbe drugega razreda iz leta 1897. oziroma 1896., 21% iste pridobnine in dohodnine davčne družbe tretjega in 28% enake pridobnine in dohodnine pripadnikov davčne družbe četrtega razreda skupaj. Ol tega skupnega zneska se potem odbijejo zgoraj navedeni odpustki davčne družbe drugega, tretjega in četrtega razreda v istem okraju.

Na ta način se dobijo zneski, za katere bodo pripadniki davčnih družeb drugega, tretjega in četrtega razreda v okraju vsake davčne družbe četrtega razreda leta 1898. na splošni pridobnini skupaj manje plačali, kakor so morali leta 1897. oziroma 1896. plačati na pridobnini in dohodnini. Vendar to znižanje davka ni vsem davčnim družbam enakomerno na korist. Od te olajšave dobijo pripadniki davčnih družeb tretjega razreda razmeroma poldrugikrat toliko, kakor pripadniki davčnih družeb drugega razreda, in pripadniki davčnih družeb četrtega razreda razmeroma dvakrat toliko, kakor pripadniki davčnih družeb drugega razreda. Vsak goldinar pridobnine in dohodnine, katero so morali leta 1897. plačati pripadniki tretjega razreda se

mora vsled te olajšave znižati za poldrugikrat toliko, kakor vsak goldinar pridobnine in dohodnine, katero so pripadniki davčne družbe drugega razreda morali plačati leta 1897., in vsak goldinar pridobnine in dohodnine, katero so morali leta 1897. plačati pripadniki davčne družbe četrtega razreda, se mora znižati za dvakrat toliko, kakor vsak goldinar pridobnine in dohodnine, katero so morali leta 1897. plačati pripadniki davčne družbe drugega razreda. Na ta način se mora toraj razdeliti zgoraj izračunjeni znesek za katerega se bode pridobnarjem drugega, tretjega in četrtega razreda v okraju vsake davčne družbe četrtega razreda olajšalo davčno breme. Za ta znesek mora se toraj po tem razmerju, kakor smo zdaj razložili, znižati skupni znesek, katerega so morali pripadniki davčne družbe, drugega, tretjega in četrtega razreda v okraju kake davčne družbe četrtega razreda na pridobnini in dohodnini plačati leta 1897. oziroma 1896.

Na ta način smo prišli do zneskov, katere bodo morali pripadniki davčnih družeb drugega, tretjega in četrtega razreda leta 1898. plačati na splošni pridobnini. Za davčne družbe četrtega razreda kažejo ti zneski ob enem prispevek davčne družbe za leto 1898. Pri davčnih družbah drugega in tretjega razreda pa kažejo ti zneski le takrat ob enem prispevek družbe, ako se njih okraji krijejo z okraji davčnih družeb četrtega razreda. Ako pa tega ni, morajo se ti zneski, ki so zračunjeni po okrajih davčnih družeb četrtega razreda, za celi okraj vsake davčne družbe drugega ali tretjega razreda sešteti in še le na ta način se pride do prispevka vsake davčne družbe drugega ali tretjega razreda.

Vzglede bode, ta nekoliko zamotan račun najbolje pojasnil.

Okraj davčne družbe A prvega razreda se krije z okrajem davčne družbe B drugega razreda. Ta okraj pa obsega okraja dveh davčnih družeb tretjega razreda in okraje treh davčnih družeb četrtega razreda, in sicer je razdeljen okraj davčne družbe C tretjega razreda v okraja davčnih družeb E in F četrtega razreda, okraj davčne družbe D pa obsega samo okraj davčne družbe G četrtega razreda.

Pridobnina in dohodnina, katero bi morali pripadniki davčne družbe A leta 1897. plačati, znaša 80.000 gld. pridobnina in dohodnina tistih, ki so v to družbo uvrščeni, pa po novem zakonu splošne pridobnine oproščeni, je leta 1897. znašalo 5000 gld. Prispevek davčne družbe A prvega razreda znaša torej leta 1898. in tudi 1899. leta 75.000 gld. Ta znesek bodo morali toraj pripadniki te davčne družbe skupaj leta 1898., kakor tudi leta 1899. na splošni pridobnini plačati.

Vsi pripadniki davčne družbe B drugega razreda so morali leta 1897. na pridobnini in dohodnini plačati 60000 gld., in sicer v okraju davčne družbe E 15.000 gld., v okraju davčne F 20.000 gld. in v okraju davčne družbe G 25.000 gld. Odpustki, t. j. pridobnina in dohodnina katero so morali leta 1897. plačati pripadniki, te družbe, ki so pa po novem zakonu splošne pridobnine oproščeni, znašajo v celi družbi drugega razreda skupaj 1000 gld. in sicer v okraju družbe E 200 gld. in v okraju družbe G 800 gld., v okraju družbe F pa nič.

Razne stvari.

(Nemški „sulferein“) je pri svojem zanjem občnem zboru na Dunaji neprikrito jadtakoval, da je društvo bolano na „sušici“. Žilansko leto so se dohodki skrčili za 1000 gld., a letos naberačili so celo 30 tisoč gld. manj od lani. Belili so si glave in ugibali, kako jim je ustvariti nov vrelec. Sklenili so v prvi vrsti se zopet z Ž di pobratiti in jih v odbore dobiti, v drugi vrsti pa bo treba tudi nevednega kmetkega Mihelja za sveto stvar ugreti — no, saj mu ni treba pravega namena, kojega zloglasno društvo zasleduje, povedati. Ako se mu tudi natveže, da reši društven denar njegovo dušo vicam, samo da se bo pustil molzti.

(Nepotrebni troški) Kdo bodi je vže vprašal, kaj imajo tuje velevlasti, kaj ima upravna naša Avstrija iskati na Kreti. Da ne zastopajo naši vojaki tem načinom niti lastnih državnih koristih, niti ne pripomorejo izpolnovati človekoljubne namene za splošne pravice zatiranega ljudstva, kdo ne uvidi? A za samo spremenbo

zraka, za letoviščno življenje nekaternikov je ta sprehod malo predrag državi. Celi 3 milijoni so se že potrošili za Kreto. Koliko dobrega za naše zanemarjene potrebe bi se dalo s tem doseči. Koliko krika in moledovanja je treba, da se — konečno odreče par tisočakov za vzdrževanje katere slovenske ljudske šole, to občutijo naši Primorci in Korošci.

(Dobrosrčen psiček.) Na Nizozemskem ima neka rodovina izvanredno „duhovitega“ psička. Večkrat so že opazovali, da ne povzije podarjenih jedil, temveč jih nekam odnaša. Ko je nekega dne zopet znosil kosti in kruh k vratom, kjer je čakal, da se mu odpre, opazuje ga gospodar, kako je znosil vse navedene reči k oglu neke hiše ter odišel. Kmalu pa se vrne in pripelja seboj nekega tujega slepega psa, kateri hlastno je prihranjeno kosilce, mej tem ko je darovatelj pes hvaležno gledal k svojemu gospodarju.

(Neprestreljivo sukno.) Amerikanec, duhovnik Kazimir Z-yler iznašel je sukno, kojega ne predré baje nobena kroglija. Sukno obstoji iz dveh plasti svile, a v sredini je volnena pletenina; cela snov je prst debela ter v velikosti cele obleke tri funte težka.

Koledar.

Petek (15.) Terezija, dev. — Sobota (16.) Gal., opat. — Nedelja (17.) 19. pobinkošna. Hedviga, vdova, — Ponedelj. (18.) Luka, evangelist. — Torek (19.) Peter Alkant., sp. — Sreda (20.) Janez Kant., sp. — Četrtek (21.) Uršula, devica.

Sejmi.

Dne 16. okt. v Spielfeldu. Dne 18. okt. v Oplotnici, Vojniku, pri Sv. Emi, v Mozirju, Trbovljah, pri Sv. Treh kraljih v Sl v. gor., v Apačah in Podsr di. Dne 20. okt. v Mariboru (tudi za konje). Dne 21. okt. pri Mali Nedelji, na Bregu pri Ptujju (za svinje), v Sevnici in Celju (tudi za konje).

Loterijske številke.

Trst 9. oktobra 1897: 34, 6, 29, 21, 63.
Linc „ „ „ 75, 40, 1, 41, 80.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena 1 stekl. z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek

v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Zaloga vseh domačih preskušanih zdravil, katera se po časopisih in cenikih priporočajo. Pošilja se na vse strani z obratno pošto. (210) 10—3

Razglas.

Mica Zalokar iz Zvodne pri Teharjih, je bila obdolžena, da jo je dobil vincar v gorci Jozefe Sima, ko je imela pol koša nabranega grozda in je bila tako obdolžena tatvine. Razprava pred sodnijo pa je pokazala, da je vsa stvar zlagana in Mica Zalokar popolnoma nedolžna. (235)

St. 3750.

IV. 163
1897

Oklic!

C. kr. okrajno sodišče v Gornjemgradu naznanja, da se dovoli dražba v zapuščini g. župnika Franceta Sal. Ermenc-a iz Luč spadajočega zapuščinskega premoženja sestojčega iz hišne, kuhinjske in kletne opreme, hišnega in poljskega orodja, živine, krme in poljskih pridevkov.

V to svrhu odredijo se dražbe na

25. 26. in eventuelno 27. oktobra 1897

vsakokrat od 9. ure dopoldne naprej, pričeni v župnišču v Lučah in nadalje v hiši št. 107 na Ljubnem s pristavkom, da se bodejo premakljivosti za cenilno vrednost izklicvale in proti takojšnji plači in odstranitvi največ ponujajočemu oddajale.

Zapisnik o inventuri in cenilu leži pri tem sodišču na ogled.

C. kr. okr. sodišče v Gornjemgradu, dne 8. oktobra 1897.

C. kr. okrajni sodnik:

(229)

dr. Fraidl.

Dečka
poštene rodbine, ki je čvrst in zdrav, sprejme takoj za pekarskega učenca
Karol Regula,
pek v Celju.
(230) 3—1

Med. doktor Alojzij Praunseis

okrožni in praktični zdravnik celjski

uljudno naznanja, da sedaj tudi oskrbuje zobe in cela zobovja s kaučukom in v razne kovine.
(231) 10—1

Najnovije stroje za pridelovanje

vinske krme, kakor:

stroje za rezanje zmesi, reznice za repo in krompir, mline za drobljenje in meškanje, za parjenje živinske piče, prenosljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali neemajliranim vložnem kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske krme, krompirja, za mnoge kmetijske in domače potrebe itd. dalje

stroje za turšico lušiti (robkalnice), čistilne mline za žito, trijere-stroje izbiralnice, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe in vozeče, izdeljuje in razpošilja z jamstvom izvanrednega dela, pri najizvrstnejšem in najbolj pripoznanem izdelovanju (233) 10-1

Ph. Mayfarth & Comp.

c. kr. izrečno priv. tovarna za kmetijske stroje, livalnica za železo in parna kovačija

Dunaj, II. Taborstrasse 76.

Odlikovana z nad 390timi zlatimi in srebrnimi svetinjami. Ilustrovani katalogi z mnogimi priznanimi pisni brezplačno. — Iščejo se zastopniki in preprodalci.

Gospodična, katera je

izurjena v specerijski trgovini se takoj sprejme v novo trgovino (prodajalnico.)

Ponudbe do 20. t. m. na (204)
Ivan Gosar, v Celji, Štajersko.

Na prodaj

je iz proste roke hiša z gostilno in vsemi gospodarskimi poslopji, s sadnim vrtom in njivo z dvema oraloma, ter kozolcem, poleg lepa hosta.

Več pove Županstvo v Loki pri Zidanemmostu ali posestnik Franc Kunšek v Ljubnem na Gornjem Štajerskem. (232) 21

Glavni zastop v Celji

jedne prvih zavarovalnih družb Avstrijsko-Ogerske se na novo odda. — Razumljive, deloljubne in vestne osebe naj dotične ponudbe vpošlejo pod: „V. u. G.“ Graz, poste restante. (219) 3-3.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?
Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: hmelj, oves, pšenico, rž, ječmen, jabolke, hruške, divji in pravi kostanj, belice, (Preiselber) mališno štopo, suhe gobe, maline, bezgovo gobo, mecesno gobo, želoč vsake vrste itd., sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah in tudi

strđ ali med vsako množino po

najvišjih cenah.

(159) 52-12 z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravlja v lekarni pri Zrinjskem, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg 20.

Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratobol. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času dá odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaajo. — Izmed mnogih zahval navajam tu samo naslednjo:

„Velecenjeni gospod lekarnar!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka: potrebujem jih za moje poznanca. Jaz sem od dveh steklenic od neznoznega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočal bom ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj se toraj, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, kateri nosi tovarstveno znamko. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vse kraje in sicer proti predplačilu (priračunši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil se razpošiljajo na zahtevo zastoj in poštne prosto. Lekarna pri Zrinjskem, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20. 30

Dovoljujem si naznaniti, da sem v Šmarji pri Jelšah otvoril svojo

advokatsko pisarno.

V Šmarji pri Jelšah, dne 1. oktobra 1897.

Dr. Jos. Georg,
advokat.

(227) 2-2

Resna ponudba.

Samski mladenič, posestnik in trgovec, ki ima 12.000 gotovega premoženja in je vojaščinu prost, želi se poročiti z dobro odgojeno deklico, ki ima do 3000 gotovine. — Ponudbe pod L. P. št. 22, poste restante, Podčetrtek, Štajersko. (225) 3-3

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „V. u. G.“ Gradec, poste restante. (137) 26-15

Učenca,

ki je dovršil meščansko šolo ali par razredov srednje šole sprejme

trgovina D. Hribarja v Celji.

(223) 3-3

Čisto nova hiša je na prodaj tik žalskega trga; zraven je kozolec in dva orala prav rodovitne zemlje, vse v dobrem stanju. — Martin Weber, pismonosec in posestnik v Žalci

Gospodje

kateri si žele po najnovjši angleški in franc. (64) 10-1 coski modi izvršene

svršnike, izprehodne, salonske in obleke s frakom, kakor tudi vsakovrstne druge obleke za gospode in dečke

obrnejo se naj na modno in konfekcijsko obrt

JOSIPA HOČEVARJA

v Celji, Graška cesta št. 19

kateri postreza vedno z najboljšim blagom ter najnižjimi cenami.

Velika izber tu- in inozemskega blaga vedno v zalogi.

Naročila po meri izvršujejo se točno.

Vse stroje za poljedelstvo

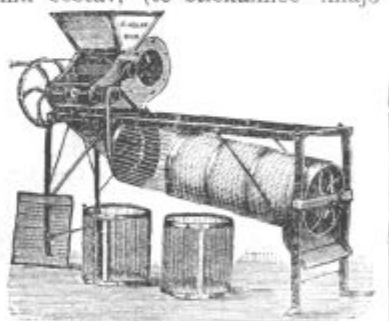
Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične (vodovodne) preše.

Slamozreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah.

Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju II, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo. — Pred ponarejanjem se je treba varovati.

IVAN REBEK

umetni in stavbeni ključar

v Celji

Poljske ulice 14, (Feldgasse) v lastni hiši.

Priporoča se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela pri stavbah hiš in drugih poslopjih, osobito za cerkvena dela, katera se najlepši krasijo z lepim in umetnim ključavničarskim delom, kakor n. pr. kovane mreže za okna, različne okove za vrata, kovane predaltarske, nagrobne in vrtno ograje, različne svetilnike. Izdelujem železne vrata vseh slogov, različna štedilna ognjišča, katera imam tudi v zalogi.

Napeljujem vodovode in strelovode, hišne telegrafe in telefone. Prevzamem tudi vsa železna konstrukcijska dela bodi si: strehe, stopnice, cvetličnjake itd. itd.

— Vse po najnižjih cenah. — (40) 21

Načrti in proračuni brezplačno. — Za dobro delo jamčim.